

21

Motiveren of niet motiveren, that is the question!

Europees Hof voor de Rechten van de Mens
12 maart 2020, 18498/15,
ECLI:CE:ECHR:2020:0312JUD001849815
(Mr. S. O'Leary, Mr. G. Kucsko-Stadlmayer,
Mr. A. Potocki, Mr. Y. Grozev, Mr. M. Mits,
Mr. L. Hüseyinov, Mr. L. Chanturia)
Noot Mr. N.A. de Leon-van den Berg

Advocatentuchtrecht. Europees recht.
Grondrechten. Recht op eerlijk proces.
Motiveringsplicht. Getuigenverzoek.

[art. 6 EVRM]

Advocaat Ismayilov dient een klacht in tegen een rechter en die rechter dient op zijn beurt een (tucht)klacht in tegen Ismayilov. De klacht tegen de rechter wordt ongegrond verklaard. Ismayilov onderbouwt zijn verweer in de tuchtprocedure aan de hand van bewijs en verzoekt de tuchtrechter voorts tot het doen horen van meerdere getuigen en tot het houden van een gerechtelijke descende. Alle gemotiveerde verzoeken van Ismayilov worden afgewezen en zijn verweer wordt niet vermeld. Ismayilov wordt geschrapt. Het EHRM herhaalt dat het recht op een eerlijk proces pas geëffectueerd kan worden indien de verzoeken en standpunten van partijen daadwerkelijk worden 'gehoord'. Het EHRM verwijst naar zijn vaste rechtspraak betreffende het beginsel van een goede rechtsbedeling; meer specifiek verwijst het EHRM naar de plicht voor de rechter om zijn beslissing voldoende te motiveren (het motiveringsbeginsel). Het EHRM beoordeelde de motivering in deze tuchtprocedure jegens Ismayilov als onvoldoende en derhalve is er sprake van een schending van art. 6 EVRM.

NB: Deze uitspraak is het Engels gepubliceerd, waardoor ik hier volsta met het opnemen van de in mijn optiek meest relevante alinea's. Deze uitspraak wordt pas definitief (final) indien is voldaan aan het bepaalde in art. 44 lid 2 EVRM. Voor

de volledige tekst verwijs ik u naar het ECLI-nummer dan wel de link.¹

Europees Hof:

(..)

41. The Court also reiterates that, in view of the principle that the Convention is intended to guarantee not rights that are theoretical or illusory but rights that are practical and effective (see *Cudak v. Lithuania* [GC], no. 15869/02, § 58, ECHR 2010), the right to a fair trial cannot be seen as effective unless the requests and observations of the parties are truly 'heard', that is to say, properly examined by the tribunal (see *Donadze v. Georgia*, no. 74644/01, §§ 32 and 35, 7 March 2006, and *Carmel Saliba v. Malta*, no. 24221/13, § 65, 29 November 2016).

42. The Court further notes that according to its established case-law reflecting a principle linked to the proper administration of justice, judgments of courts and tribunals should adequately state the reasons on which they are based. The extent to which this duty to give reasons applies may vary according to the nature of the decision and must be determined in the light of the circumstances of the case (see *García Ruiz*, cited above, § 26, and *Tibet Menteş and Others v. Turkey*, nos. 57818/10 and 4 others, § 48, 24 October 2017). Without requiring a detailed answer to every argument advanced by the complainant, this obligation presupposes that parties to judicial proceedings can expect to receive a specific and explicit reply to the arguments which are decisive for the outcome of those proceedings (see *Moreira Ferreira v. Portugal* (no. 2) [GC], no. 19867/12, § 84, 11 July 2017; *Cihangir Yıldız v. Turkey*, no. 39407/03, § 42, 17 April 2018; and *Orlen Lietuva Ltd. v. Lithuania*, no. 45849/13, § 82, 29 January 2019).

43. Turning to the circumstances of the present case, the Court observes that, relying on the findings of the ABA Disciplinary Commission, the domestic courts ordered the applicant's disbarment on three grounds: (i) the applicant had failed to document the legal service provided to the client; (ii) the law firms "Visa" and "Aslan Ismayilov and Partners" were located at the same address; and (iii) the applicant had unlawfully ente-

1 EHRM 12 maart 2020
ECLI:CE:ECHR:2020:0312JUD001849815 (*Aslan Ismayilov v. Azerbaijan*)

red the judge's office to request the return of the documents submitted to the court and had insulted and threatened the judge (see paragraphs 22 and 30 above).

44. However, the Court considers that in the course of the domestic court proceedings the applicant put forward a number of arguments, supported by evidence, which were decisive for the outcome of his case, to which the domestic courts failed to reply.

45. In particular, the Court observes that the applicant produced evidence clearly proving that he had documented the legal service provided to the client, F.A. It appears from the documents in the case file that there existed contracts between the applicant and the client, as well as between the "Visa" law firm and the client. By a power of attorney issued on 12 December 2012, she also authorised the applicant and K.M. to represent her in the court proceedings. Moreover, mandate no. 000679 was issued, confirming that the client was represented by the applicant (see paragraph 11 above). The domestic courts' judgments contained no assessment of these documents.

46. The domestic courts also failed to give any response to the applicant's argument that the law firms "Visa" and "Aslan Ismayilov and Partners" were located in the same building, but not at the same address, and that this fact had been confirmed in documents issued by the ABA itself (see paragraph 7 above).

47. As regards the incident of 12 February 2013, the Court observes at the outset that it is undisputed by the parties that on 12 February 2013, after the court hearing had ended, the applicant went to the judge's office and asked the judge to return to him the documents submitted by K.M. at the hearing, instead of making an official written request to that effect. The applicant was not, however, subjected to the disciplinary sanction merely on account of his request for the return of the documents, but also because of the judge's complaint that the applicant had insulted and threatened him.

48. In this connection, the Court notes that the report dated 12 February 2013 was the only evidence in support of the judge's complaint. However, although the only eyewitness to the incident, K.M., who was heard by the Baku Court of Appeal following repeated requests by the applicant and the remittal of the case to the appellate court by the Supreme Court, provided evidence suppor-

ting the applicant's version of events (see paragraph 34 above), the domestic courts paid no heed to his statement. In particular, the appellate court did not provide sufficient explanation as to why it considered unreliable K.M.'s statement on the grounds that he worked with the applicant, but readily accepted as reliable the statements made by those who worked with the judge and signed the report of 12 February 2013. Equally, the Court notes that the appellate court's judgment gave no explanation as to why the Baku Court of Appeal heard only three of the six persons who had signed the report in question.

49. The Court considers that the foregoing considerations are sufficient to enable it to conclude that the domestic courts fell short of their obligation under Article 6 § 1 to provide adequate reasons for their decisions, in view of their failure to give reasons in respect of those of the applicant's arguments which were decisive for the outcome of the case.

50. There has accordingly been a violation of Article 6 § 1 of the Convention.

NOOT

Inleiding

1. Aslan Ismayilov is advocaat en treedt regelmatig op in de media. Daar vraagt hij aandacht voor verschillende sociale problemen en uit hij kritiek op het wettelijk systeem en de overheid in Azerbaidjan.

2. Ismayilov vergeet in een echtscheidingsprocedure voorafgaande aan de behandeling ter zitting de rechtbank te informeren dat zijn cliënt inmiddels een minnelijke regeling heeft getroffen met de wederpartij. Ismayilov gaat daarop zelf (met een collega) naar de rechtbank en probeert de behandelend rechter te spreken te krijgen.

3. In het kantoor van die rechter gaat het mis. De rechter stelt dat Ismayilov onrechtmatig zijn kantoor is binnengekomen. Ismayilov stelt dat het tegenovergestelde is gebeurd: de rechter begon Ismayilov plotseling te beledigen en te beschuldigen. Bovendien heeft de rechter Ismayilov belet het kantoor te verlaten, zo stelt Ismayilov, want er zit een knopje onder het bureau waarmee de rechter de deur van het kantoor kan openen en vergrendelen.

4. De rechter laat een zestal van zijn medewerkers, onder wie een politieagent en drie handha-

ving/bewakingsbeambten, een verklaring opstellen waarin zij verklaren dat Ismayilov de rechter heeft beledigd en bedreigd.

5. Ismayilov dient daarop een klacht in tegen de rechter vanwege belediging, bedreiging en vrijheidsberoving. Ismayilov vergelijkt de medewerkers van de rechter met de volkscommissarissen van de beruchte Narkomat, berucht vanwege hun politieke onderdrukking in de jaren 1930 en 1940 in de Sovjet-Unie. Bovendien stelt Ismayilov dat de rechter heeft gereageerd (zoals hij heeft gedaan) in verband met een andere rechtszaak. Die rechtszaak is behandeld door dezelfde rechter, echter diens uitspraak is door het gerechtshof teruggedraaid. Ismayilov was de advocaat in die zaak.

6. De klacht tegen de rechter wordt ongegrond verklaard.

7. Daarna dient de rechter een tuchtklacht in tegen Ismayilov wegens het bedreigen en beledigen van de rechter, het in strijd met de regels in persoon terugvragen van de documenten uit de echtscheidingsprocedure en het afleggen van een valse verklaring inhoudende dat de rechter hem van zijn vrijheid zou hebben beroofd.

8. Ismayilov wordt gehoord door de tuchtcommissie van de Azerbeidjaanse Orde van Advocaten. Tijdens die hoorzitting wordt Ismayilov gevraagd waarom hij de documenten niet schriftelijk heeft teruggevraagd. Ismayilov stelt zich op het standpunt dat hij volgens de regels heeft gehandeld en is voorts niet van plan verdere vragen te beantwoorden. Hij noemt de leden van tuchtcommissie slaven en corrupt en zegt dat zij, in tegenstelling tot Ismayilov, geen geweten hebben.

9. De tuchtcommissie besluit de klacht tegen Ismayilov door te verwijzen naar de rechtbank ten einde Ismayilov te laten schrappen, waarbij naast de onderhavige klacht van de rechter, ook andere vermeende tuchtrechtelijke verwijten aan de orde komen. In afwachting van deze zitting wordt Ismayilov geschorst.

10. Ismayilov verzoekt in de tuchtprocedure een ooggetuige die aanwezig was in de werkkamer van de rechter te horen, om een gerechtelijke descende (in de werkkamer van de rechter) te laten plaatsvinden en ook de zes medewerkers van de rechter die de eerdergenoemde verklaring hebben afgelegd, te horen als getuige.

11. De rechtbank wijst alle verzoeken van Ismayilov af en zijn verweer wordt niet vermeld. De

rechtbank heeft ambtshalve de bewakingscamebeelden van de dag van het incident opgevraagd, maar deze bleken niet te zijn bewaard. Ismayilov wordt geschraapt.

12. Ismayilov gaat in beroep. Hij stelt zich op het standpunt dat de uitspraak niet (voldoende) is gemotiveerd en dat er bovendien geen acht is geslagen op het door Ismayilov aangedragen bewijs en al zijn verzoeken tot het doen horen van getuigen en de descende zijn afgewezen.

13. Het Hooggerechtshof vernietigt de uitspraak omdat de verzoeken tot het doen horen van getuigen zijn afgewezen en verwijst de zaak terug. Na de terugverwijzing wordt de schrapping van Ismayilov alsnog bekrachtigd.

14. Ismayilov klaagt zich bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) omdat art. 6 EVRM is geschonden. Ismayilov stelt dat hij geen eerlijk proces heeft gehad, nu de beslissing betreffende zijn schrapping onvoldoende is gemotiveerd en dat na terugverwijzing vooral de bevindingen van de tuchtcommissie herhaald worden. Bovendien is het bewijs dat Ismayilov heeft aangedragen niet voldoende meegewogen in de beslissing terwijl dat bewijs de bevindingen van de tuchtcommissie ondubbelzinnig weerspreekt.

Toetsingskader

15. Het EHRM herhaalt dat het recht op een eerlijk proces pas geëffectueerd kan worden indien de verzoeken en standpunten van partijen daadwerkelijk worden 'gehoord'. Het EHRM verwijst naar vaste rechtspraak van het EHRM betreffende het beginsel van een goede rechtsbedeling; meer specifiek verwijst het EHRM naar de plicht voor de rechter om zijn beslissing voldoende te motiveren (het motiveringsbeginsel). Hoe ver die motiveringsplicht gaat, kan verschillen en is afhankelijk van de aard van de beslissing en de omstandigheden van het geval (par. 41-42).

16. Hoewel een gedetailleerde responsieplicht niet is vereist ten aanzien van elk verweer, houdt de motiveringsplicht in dat partijen ten aanzien van hun verweren die beslissend kunnen zijn voor het resultaat (eindbeslissing) van de procedure, een specifieke en expliciete reactie mogen verwachten (par. 42).

In casu

17. In het geval van Ismayilov oordeelt het EHRM dat de nationale rechter in het geheel niet rea-

geert op verweren van Ismayilov en dat de schriftelijke bewijzen die Ismayilov in de procedure heeft overgelegd in het geheel niet zijn beoordeeld. Terwijl die verweren en bewijsstukken wel beslissend zijn voor de eventuele uitkomst van de procedure (par. 44-46).

18. Het EHRM wijst in dat verband op het enige bewijs voor het standpunt van de rechter, te weten de verklaringen van de zes medewerkers van de rechter. Ismayilov heeft ter weerlegging van deze verklaring, een verklaring van de enige ooggetuige van het incident in de werkkamer van de rechter gesteld. Het hooggerechtshof heeft de verklaring van de ooggetuige als onbetrouwbaar betiteld omdat de ooggetuige met Ismayilov werkt, terwijl het gerechtshof de verklaring van de medewerkers van de rechter wél als betrouwbaar heeft geoordeeld. Het EHRM beoordeelde de motivering ten aanzien van het verschil in waardering van deze getuigenverklaringen als onvoldoende (par. 48). Er is sprake van een schending van art. 6 EVRM.

Nederland

19. Wat betekent deze uitspraak voor de Nederlandse tuchtrechtspraak?

20. Kern van deze uitspraak van het EHRM is dat op onderbouwde verweren, waaronder ook getuigenverzoeken, voor zover relevant voor de te nemen eindbeslissing met een '*specific and explicit reply*' moet worden gerespondeerd om aan het motiveringsbeginsel en daarmee aan de eisen van art. 6 EVRM te voldoen. Een gedetailleerde respons op elk verweer wordt niet vereist en is afhankelijk van de omstandigheden van het specifieke geval, maar ik meen dat op zijn minst genomen een (niet-gedetailleerde) reactie mag worden verwacht. Ik zou deze eis van een '*specific and explicit reply*' willen vertalen met de eis dat een rechterlijke beslissing toereikend en begrijpelijk gemotiveerd moet zijn. De verleiding om te dien aanzien de vergelijking te maken met de jurisprudentie van de Hoge Raad met betrekking tot de motiveringsplicht op verweren ligt op de loer, maar is onterecht (vgl. m.b.t. getuigen bijv. HR 4 juli 2017; ECLI:NL:HR:2017:1015; HR 1 juli 2014; ECLI:NL:HR:2014:1496).

21. Nu het tuchtrecht geen strafrecht is,¹ gaat reeds om die reden die vergelijking met de jurisprudentie van het Hoge Raad mank. Dit nog los van het feit dat het vaste jurisprudentie is van het HvD dat de appelprocedure bij uitstek is bedoeld om eventuele onvolkomenheden in de behandeling en de beslissing in eerste aanleg aan de orde te stellen. Het HvD oordeelt in hoogste instantie; deze tuchtrechter moet de rechtseenheid van het tuchtrecht bewaken en is tegelijkertijd ook de hoogste feitenrechter. Dit in tegenstelling tot het strafrecht. Daar is de Hoge Raad de bewaker van de rechtseenheid, maar niet de hoogste feitenrechter. De vraag in hoeverre het HvD heeft voldaan aan zijn motiveringsplicht kan in een tuchtrechtelijke procedure derhalve niet in cassatie worden getoetst. En dat alleen al vraagt dus extra aandacht voor de wijze van motiveren van tuchtrechtelijke beslissingen.

Standaardoverweging voldoende gemotiveerd?

22. Ik vraag mij in dat kader af in hoeverre de navolgende standaardoverweging van het HvD de Ismayilov-toets kan doorstaan: '*Het onderzoek in hoger beroep heeft voor het overige niet geleid tot andere beschouwingen en gevolgtrekkingen dan die vervat in de beslissing van de raad, waarmee het hof zich verenigt. Het voorgaande betekent dat het hoger beroep van klager deels slaagt en dat het hoger beroep van verweerder wordt verworpen.*'² In het Ismayilov-arrest herhaalt het EHRM dat het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) is bedoeld om te waarborgen dat rechten (uit het EVRM) praktisch toepasbaar zijn en effectief en derhalve niet verworden tot theoretische of illusoire rechten. Dit betekent dat het recht op een eerlijk proces inhoudt dat ook in een tuchtprocedure verzoeken en standpunten van partijen daadwerkelijk worden 'gehoord', dat wil zeggen dat de tuchtrechter onderzoek doet naar die standpunten en verzoeken. De hiervoor aangehaalde standaardoverweging van het HvD lijkt mij, gelet op deze overwe-

1 F.A.W. Bannier, *Advocatentuchtrecht*, 2012, Kluwer, p. 198.

2 HvD 6 juni 2014, ECLI:NL:TAHVD:2014:210, r.o. 5.7. Vergelijkbare overwegingen in: HvD 12 oktober 2018, ECLI:NL:TAHVD:2018:203, r.o. 5.6; HvD 14 november 2016, ECLI:NL:TAHVD:2016:209, r.o. 5.2; HvD 15 december 2017, ECLI:NL:TAHVD:2016:264, r.o. 5.10.

ging van het EHRM, de Ismayilov-toets niet te kunnen doorstaan.

23. In het kader van een tuchtprocedure kunnen getuigen worden opgeroepen en gehoord (art. 49 Adv.w). Mijn indruk is dat in tuchtrechtelijke procedures (door de betreffende advocaten) niet vaak wordt verzocht om het horen van getuigen door de tuchtrechter. Als dat verzoek wel wordt gedaan, wordt het verzoek niet zelden – nauwelijks gemotiveerd – afgewezen.

24. In ECLI:NL:TAHVD:2016:183 wees het HvD als volgt een verzoek tot het doen horen van getuigen als niet ter zake dienend af en motiveert het hof dat door te stellen dat de getuigenverklaring, in meest gunstige zin voor klaagster, geen invloed heeft op het uiteindelijk oordeel van het HvD: *‘5.3 Het hof wijst het verzoek tot het houden van een getuigenverhoor af als niet ter zake dienend. Zelfs als alle door klaagster aangedragen personen als getuige zouden verklaren dat zij geen wijzigingen in de whatsapp-communicatie hebben aangebracht, dan staat daarmee nog steeds niet vast dat verweerder dat heeft gedaan. Daarbij komt dat het hof geen aanknopingspunten heeft voor de stelling dat verweerder verantwoordelijk zou zijn voor de wijzigingen.’*

25. Een vergelijkbare motivering hanteert het HvD ook in ECLI:NL:TAHVD:2017:49: *‘5.2 Het in hoger beroep gedane verzoek van klager tot het horen van getuigen dient te worden afgewezen. Zelfs als na het horen van getuigen vast zou komen te staan dat de medewerkster van verweerder de onderneming van klaagster op 8 januari 2015 niet heeft gebeld, dan kan die vaststelling nog niet leiden tot een gegrondverklaring van de klacht. (...)’*

26. Voor wat betreft het afwijzen van een verzoek tot het doen horen van een getuige, lijkt het HvD in elk geval te responderen op de getuigenverzoeken. Het HvD motiveert zijn beslissing, zij het wat summier, maar de vraag is in hoeverre deze motivering in het licht van de Ismayilov-beslissing voldoende specifiek en expliciet is gemotiveerd. En naar mate er een groter belang speelt (bijvoorbeeld een mogelijke schraping) dan mogen er zwaardere eisen worden gesteld aan die motivering, aldus de doctrine.

Toereikende verweren

27. In de onderhavige uitspraak stelt het EHRM geen nadere eisen aan de verweren die (dan wel de wijze waarop deze) in een tuchtprocedure

worden gevoerd. Het enige criterium, zoals hiervoor reeds aangehaald, lijkt te zijn *‘arguments which are decisive for the outcome of those proceedings’*. Ik noem dat verweren c.q. argumenten die van invloed kunnen zijn op enige door de tuchtrechter te nemen beslissing in de tuchtzaak van de beklaagde.

28. Het komt mij voor dat deze motiveringsverplichting van de tuchtrechter samenhangt met de impliciete eis dat het verweer c.q. het ingenomen standpunt (en ook de onderbouwing ervan) door een der partijen op zijn minst genomen voldoende is onderbouwd. Waarbij ik direct de kanttekening plaats dat er geen verplichte procesvergenwoordiging geldt in tuchtprocedures, waardoor aan die te voeren verweren niet al te strenge eisen kunnen en mogen worden gesteld. In bijvoorbeeld ECLI:NL:TAHVD:2019:168 noemt het HvD de wijze waarop verweerder zijn verweer heeft gevoerd c.q. zijn standpunten naar voren heeft gebracht *‘een toereikende motivering’* (zie 5.8 en 5.16). Het ligt in de lijn der verwachting, gelet op onderhavige uitspraak van het EHRM, dat op een toereikend verweer een dito motivering van de tuchtrechter volgt, zeker indien het toereikend verweer van invloed kan zijn op enig door de tuchtrechter te nemen beslissing.

29. Interessant in dat kader is de vraag in hoeverre het HvD in zijn beslissing van 17 oktober 2016 (ECLI:NL:TAHVD:2016:182) een toereikende motivering heeft gegeven bij zijn beslissing op in elk geval een van de gevoerde verweren.

30. In die zaak draait het om een advocaat die zich herhaaldelijk onnodig grievend en oneerbiedig heeft uitgelaten over leden van de rechterlijke macht en niet meewerkt aan het dekenaal onderzoek. Het HvD schrapte de advocaat van het tableau. In die beslissing wil ik met name een specifiek verweer nader bezien. De advocaat in kwestie stelt zich op het standpunt dat de ongelijke beroepstermijn van dertig dagen ten opzichte van de verweerdertermijn (in dit geval van de deken) een ongelijkheid is die een strijd met art. 6 EVRM oplevert. Zij verzocht in het verlengde van dit door haar gevoerde verweer om een extra termijn om (schriftelijk) op het verweerschrift van de deken te kunnen reageren. Het HvD is van oordeel dat dit betoog faalt en motiveert dit als volgt:

‘5.2 (...) Verweester heeft aangevoerd dat het stellen van een verweerdertermijn van zes weken,

waar zij zelf 30 dagen had voor het indienen van het appelschrift, in strijd is met artikel 6 EVRM. Naar het oordeel van het hof is dat evenwel niet het geval. De termijn van 30 dagen dient de rechtszekerheid: de wederpartij moet tijdig weten of, en in hoeverre, de beslissing in eerste aanleg onherroepelijk is geworden. De verweertermijn dient ter bevordering van de voortgang van de procedure en stelt het hof in staat om tijdig een mondelinge behandeling te bepalen. Een en ander rechtvaardigt het verschil. (...)’ De verzochte extra termijn wordt niet vergund.

31. Deze motivering van het HvD geeft in wezen geen enkel antwoord op het verweer. Sterker nog, de gebezigde motivering is onbegrijpelijk. In elk geval kan deze motivering in mijn optiek de toets van de Ismayilov-doctrine niet doorstaan, vanwege het feit dat deze motivering niet ‘specific and explicit’ is. Dat dit verweer van invloed kan zijn op enig door de tuchtrechter te nemen beslissing is evident. Het feit dat dit verweer een zogenaamd formeel verweer lijkt te zijn, maakt dit niet anders.

Conclusie

32. Ook in de tuchtprocedure mogen (en moeten) eisen worden gesteld aan de motivering van de (tucht)rechtelijke beslissingen. Juist bij het ontbreken van de mogelijkheid van cassatie, is het van groot belang dat in de beslissingen van het HvD recht wordt gedaan aan alle gevoerde (toereikende) verweren. De motiveringsplicht in tuchtzaken moet praktisch toepasbaar zijn, effectief en aldus niet theoretisch of illusoir. Ik verwacht dat ten gevolge van deze Ismayilov-uitspraak van het EHRM ook (uitgebreidere) motiveringen ten aanzien van preliminaire verweren en getuigenverzoeken in tuchtrechtjurisprudentie terug te lezen zullen zijn. Het stellen van eisen aan de motivering van tuchtrechtelijke beslissingen, en daardoor aan de (onderbouwing van) verweren in tuchtzaken, draagt immers bij aan de (verdere) ontwikkeling en kwaliteit van het tuchtrecht.

Mr. N.A. de Leon-van den Berg
Advocaat bij Advocatenkantoor De Leon en
hoofdredacteur van Tijdschrift Tucht recht.

22

De nieuwe kantoorgenoot en de aanbevelingen van het Hof van Discipline

Hof van Discipline

13 december 2019, 180330D, 180331,
ECLI:NL:TAHVD:2019:235
(Mr. T. Zuidema, Mr. A.R. Sturhoofd, Mr. N.H.
van Everdingen, Mr. J.M. Rowel-van der
Linde, Mr. G.J.K. Elsen)
Noot Mr. N.A. de Leon-van den Berg

Advocatentucht recht. Kernwaarden. Geheimhoudingsplicht. Samenwerkingsverband. Belangenconflict.

[art. 10, 11a en 46 Advocatenwet; art. 5.3
Voda; Gedragsregel 7 (1992) / Gedragsregel
15 (2018); art. 3.2. CCE]

In deze tuchtzaak staat de vraag centraal in hoeverre een advocaat (hierna: verweerder), als advocaat-gemachtigde tegen klaagster mag optreden, nu de nieuwe kantoorgenoot van verweerder, inmiddels verbonden aan de Zwitserse vestiging van het kantoor van verweerder, bij diens voormalige kantoor als advocaat voor die klaagster heeft opgetreden.

Het Hof van Discipline (HvD) oordeelt dat dit indirecte samenwerkingsverband tussen de Zwitserse en de Nederlandse vestiging een samenwerkingsverband is in de zin van art. 5.3 Voda. De gedragsregels voorzien echter niet in onderhavige situatie, waardoor het HvD in deze beslissing maatstaven formuleert voor advocaten in een (toekomstige) vergelijkbare situatie.

Het HvD geeft een aantal aanbevelingen met betrekking tot te nemen maatregelen: zo dient verweerder onder meer direct de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de overgestapte advocaat wordt afgeschermd van alle informatie over de zaak. Het verdient aanbeveling dat de advocaat de overgestapte advocaat vraagt contact op te nemen met zijn voormalige cliënt om te vragen of die cliënt ermee instemt dat een andere advocaat binnen zijn nieuwe samenwerkingsverband namens zijn wederpartij tegen hem optreedt. Ook verdient het aanbeveling dat